

61

UCHWAŁA Nr 17 RADY MINISTRÓW

z dnia 8 stycznia 1960 r.

w sprawie zasad gospodarki finansowej przedsiębiorstw i zjednoczeń na 1960 r.

Rada Ministrów postanawia wprowadzić na rok 1960 następujące zasady podziału zysku, różnic wyrównawczych, pokrywania strat, finansowania środków obrotowych, inwestycji i kapitalnych remontów w niektórych przedsiębiorstwach oraz zasady gospodarki finansowej niektórych zjednoczeń:

DZIAŁ I.

GOSPODARKA FINANSOWA PRZEDSIĘBIORSTW

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy uchwały dotyczą przedsiębiorstw przemysłowych oraz przedsiębiorstw innych działów gospodarki narodowej powiązanych z budżetem centralnym, podległych Ministrom: Górnictwa i Energetyki, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Chemicznego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Spożywczego i Skupu, Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Zdrowia, Sprawiedliwości, Oświaty, Gospodarki Komunalnej, Komunikacji (z wyjątkiem przedsiębiorstw Polskie Koleje Państwowe i jednostek organizacyjnych Centralnego Zarządu Dróg Publicznych), Kultury i Sztuki (z wyjątkiem teatrów, instytucji muzycznych i Polskiej Agencji Artystycznej „Pagart”), Komitetowi Drobnej Wytwórczości, Prezesowi Centralnego Urzędu Geologii, a ponadto przedsiębiorstw przemysłowych nadzorowanych przez Zjednoczenie Przemysłu Sprzętu Sportowego podległe Przewodniczącemu Głównego Komitetu Kultury Fizycznej.

Rozdział 2.

Zysk i jego podział.

§ 2. 1. Zysk przedsiębiorstw, po odliczeniu środków potrzebnych w danym roku na spłatę zaciągniętego kredytu bankowego na inwestycje zdecentralizowane dające szybkie efekty techniczno-ekonomiczne, podlega podziałowi na fundusz zakładowy i fundusz rozwoju przedsiębiorstwa, fundusz rezerwowy zjednoczenia oraz na wpłatę do budżetu.

2. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa o funduszach bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć łącznie fundusze wymienione w ust. 1.

§ 3. 1. Właściwe zjednoczenie ustala planowany rozmiar funduszu rozwoju przedsiębiorstwa w procencie od planowanej wysokości zysku przedsiębiorstwa po odliczeniu planowanej kwoty funduszu zakładowego.

2. Odpisów na fundusz rozwoju przedsiębiorstwo dokonuje w planowanym procencie od faktycznie osiągniętego, zweryfikowanego zysku, z uwzględnieniem przepisu ust. 3, po odliczeniu faktycznego odpisu na fundusz zakładowy.

3. Jeśli przedsiębiorstwo osiąga zysk w wysokości przekraczającej zysk planowany, odpis na fundusz rozwoju od ponadplanowej części zysku ulega degresywnemu zmniejszeniu zgodnie z załączoną do niniejszej uchwały tabelą. Zwolniona wskutek tego część ponadplanowego zysku powiększa wpłatę z zysku do budżetu.

4. Jeśli przedsiębiorstwo pogorszy wynik w takim stopniu, że zamiast zysku wykaże stratę, wówczas nie planowana strata podlega pokryciu z funduszu rozwoju bądź może być pokryta z funduszu rezerwowego, po uprzednim przeprowadzeniu przez jednostkę nadrzędną szczegółowej analizy przyczyn powstania tych strat i ustalenia środków zmierzających do ich usunięcia.

5. Jeśli fundusz rozwoju przy odpisach zaliczkowych, o których mowa w § 6 ust. 1, przekroczy wysokość zaplanowanej rocznej kwoty ustalonej w procencie przez zjednoczenie (ust. 1), nadwyżka może być rozdysponowana przez przedsiębiorstwo po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego. Do tego czasu nadwyżka środków funduszu rozwoju gromadzona jest na odrębnym oprocentowanym rachunku bankowym.

§ 4. 1. Właściwe zjednoczenie ustala planowany rozmiar wpłat przedsiębiorstw na fundusz rezerwowy zjednoczenia w procencie od planowanej wysokości zysku przedsiębiorstwa po odliczeniu planowanej kwoty funduszu zakładowego.

2. Przepisy § 3 ust. 2 i 3 mają odpowiednie zastosowanie w odniesieniu do odpisów na fundusz rezerwowy zjednoczeń.

§ 5. 1. Pozostała po dokonaniu odpisów na fundusz zakładowy i fundusz rozwoju przedsiębiorstwa oraz fundusz rezerwowy zjednoczenia część zysku podlega wpłacie do budżetu.

2. Wpłaty do budżetu przedsiębiorstwo dokonuje za pośrednictwem zjednoczenia z uwzględnieniem przepisów § 24 ust. 1.

3. Jeśli w planowanym podziale zysku nie przewidziano wpłaty do budżetu wobec konieczności pokrycia funduszy, natomiast ze sprawozdania finansowego (okresowego lub rocznego) wynika, że osiągnięto zysk wyższy od planowanego rocznego, wpłata do budżetu stanowi 75% zysku ponadplanowego, pomniejszonego o dodatkowe odpisy na fundusz zakładowy; udzielone dotacje podmiotowe na fundusze: rozwoju i rezerwowy do wysokości zaplanowanej nie podlegają zwrotowi. Pozostałe 25% zysku ponadplanowego przeznacza się na fundusz rozwoju przedsiębiorstwa z zastosowaniem przepisu § 3 ust. 3.

4. Przepisy ust. 3 mają odpowiednie zastosowanie przy dokonywaniu ostatecznych rozliczeń za 1959 r.

§ 6. 1. Odpisów na fundusze i wpłat z zysku do budżetu dokonuje się zaliczkowo na podstawie okresowych sprawozdań finansowych. Podział zysku rocznego następuje:

- 1) wstępnie — na podstawie nie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego,
- 2) ostatecznie — na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego i zweryfikowanego wyniku.

2. Minister Finansów może zarządzić dokonywanie zaliczkowych wpłat z zysku za miesiące listopad i grudzień.

§ 7. 1. Przed dokonaniem ostatecznego podziału zysku podlega on weryfikacji w trybie określonym w uchwale nr 187 Rady Ministrów z dnia 12 maja 1959 r. w sprawie rewizji finansowo-księgowej państwowych jednostek organizacyjnych (Monitor Polski Nr 58, poz. 278) dla ustalenia, w jakim stopniu został on uzyskany:

- 1) w rezultacie wysiłku skierowanego na zwiększenie produkcji, wzbogacenie jej asortymentu i podniesienie jakości oraz efektywnego obniżenia kosztów własnych (zysk prawidłowy),
- 2) wskutek zmian cen sprzedawanych wyrobów i taryf świadczonych usług, jak również urzędowych zmian cen zużywanych środków produkcji i taryf usług, wysokości marż, stawek płac, składek na ubezpieczenia majątkowe i osobowe oraz społeczne, stawek podatkowych, stopy procentowej oraz norm amortyzacji (zysk niezależny od działalności przedsiębiorstw),
- 3) w wyniku niewłaściwej działalności przedsiębiorstwa (zysk nieprawidłowy).

2. Za nieprawidłowy uważa się zysk osiągnięty przez przedsiębiorstwo w sposób naruszający interes społeczny lub obowiązujące przepisy, a w szczególności przez:

- 1) niedotrzymanie obowiązujących receptur lub technicznych warunków produkcji z uszczerbkiem dla uzasadnionych interesów odbiorców,
- 2) niedokonywanie remontów, powodujące utrzymanie w złym stanie budynków, maszyn i urządzeń lub ich niszczenie,
- 3) niedokonywanie prawidłowych odpisów amortyzacyjnych,
- 4) niedokonywanie planowanych nakładów na bezpieczeństwo i higienę pracy,
- 5) preferowanie produkcji wyrobów wysokorentownych, przy zaniedbywaniu produkcji wyrobów niskorentownych i deficytowych z naruszeniem założeń planu i z uszczerbkiem dla zaopatrzenia rynku oraz innych przedsiębiorstw,
- 6) naruszenie obowiązujących przepisów dotyczących ustalania bądź stosowania cen i taryf,
- 7) nieprawidłowe rozliczenie kosztów.

3. Właściwi ministrowie:

- 1) mogą określić inne przypadki, poza wymienionymi w ust. 2, w których sposób osiągnięcia zysku przedsiębiorstwa będzie uważany za naruszający interes społeczny,
- 2) polecą sporządzenie wykazów receptur i technicznych warunków produkcji, których niedotrzymanie powoduje obniżenie jakości wyrobów z istotnym uszczerbkiem dla interesów odbiorców.

4. Zysk nieprawidłowy oraz niezależny od działalności przedsiębiorstwa podlega przelaniu:

- 1) w wysokości 75% jako wpłata do budżetu; w razie gdy z planowanego podziału zysku wynika roczny planowany procent wpłat z zysku do budżetu w wysokości przekraczającej 75%, przyjmuje się procent wynikający z planowanego podziału zysku;
- 2) pozostała kwota — na rachunek funduszu rezerwowego zjednoczenia, któremu przedsiębiorstwo podlega.

5. Jeśli dokonywana na podstawie obowiązujących przepisów zmiana cen, stawek płac i taryf w istotny sposób zmienia rentowność danej gałęzi produkcji, właściwy minister może zmienić planowy wskaźnik podziału zysku dla tej gałęzi produkcji na dany okres sprawozdawczy z zachowaniem przepisów prawa budżetowego, po dokonanej przez Ministra Finansów zmianie stawek wpłat z zysku do budżetu i odpisów na fundusze (§ 34 ust. 3).

6. Upoważnia się właściwych ministrów do zmian w dochodach i wydatkach budżetu centralnego w zakresie przedsiębiorstw działających na zasadach rozrachunku gospodarczego działu I „Gospodarka narodowa”, jeżeli zmiany te wynikają ze zmiany podziału zadań narodowego planu gospodarczego oraz nie powodują pogorszenia różnicy między dochodami a wydatkami przedsiębiorstw w ramach jednej części budżetu.

7. O każdej zmianie budżetu dokonanej na podstawie ust. 6 właściwy minister zawiadamia niezwłocznie Ministra Finansów, określając równocześnie rodzaj zadań narodowego planu gospodarczego podlegających zmianie oraz zmianę stawek procentowych wpłat z zysku do budżetu, która powinna nastąpić w związku ze zmianą zadań.

8. Przepis ust. 4 pkt 1 ma odpowiednie zastosowanie przy dokonywaniu ostatecznych rozliczeń za 1959 r. z tą zmianą, że zamiast przewidzianej stawki 75% stosuje się stawkę 60%.

Rozdział 3.

Dotacje przedmiotowe i podmiotowe.

§ 8. 1. Przedsiębiorstwom produkującym wyroby, których ceny fabryczne w stosunku do planowanych kosztów własnych są deficytowe, zjednoczenia będą udzielać w przypadkach gospodarczo uzasadnionych dopłat do tych cen (dotacje przedmiotowe) w sposób uregulowany odrębnymi przepisami.

2. Środki na dotacje przedmiotowe, o których mowa w ust. 1, zjednoczenia otrzymują w granicach sum ustalonych na ten cel w budżecie.

§ 9. 1. Jeśli poziom wyposażenia technicznego i rozpiętość kosztów własnych między poszczególnymi przedsiębiorstwami powoduje w danej gałęzi produkcji znaczne różnicowanie poziomu rentowności bądź deficytowość części wyrobów, może być wprowadzony system wyrównawczy cen.

2. Zakres i zasady stosowania systemu wyrównawczego cen określają odrębne przepisy.

§ 10. 1. W razie niemożliwości lub niecelowości stosowania dotacji przedmiotowej w trybie przewidzianym w §§ 8 i 9 przedsiębiorstwa ponoszące w wyniku swojej działalności straty związane z kształtowaniem się kosztów własnych powyżej cen (przedsiębiorstwa planowo deficytowe) otrzymują od zjednoczeń dotację na pokrycie strat i utworzenie funduszu zakładowego i rozwoju (dotacja podmiotowa).

2. Jeśli faktyczna strata przy rozliczeniach okresowych kształtuje się poniżej przypadającej dotacji, przedsiębiorstwo otrzymuje od zjednoczenia dotację w wysokości faktycznej straty. Jeśli natomiast faktyczna strata kształtuje się powyżej przypadającej dotacji, dodatkowa dotacja lub zasilek zwrotny mogą być przyznane przez zjednoczenie z funduszu rezerwowego zjednoczenia.

3. Jeśli przedsiębiorstwo planowo deficytowe przy rozliczeniu rocznym polepszy wynik w stosunku do zaplanowanego, uzyskuje ono prawo do dodatkowej dotacji w stosunku do faktycznej straty lub potrącenia z otrzymanej dotacji dodatkowego odpisu na fundusz zakładowy i fundusz rozwoju z uwzględnieniem zasad regresji ustalonych w załączonej do niniejszej uchwały tabeli. Za podstawę do ustalenia dodatkowego odpisu na fundusz rozwoju przyjmuje się sumę stanowiącą 40% polepszenia, ustalonego na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem przepisu § 7.

4. Przepisy § 7 mają odpowiednie zastosowanie przy ustalaniu w przedsiębiorstwach planowo deficytowych wyników (straty lub zysku) na podstawie rocznych sprawozdań finansowych. Do tych przedsiębiorstw nie mają jednak zastosowania przepisy § 7 ust. 4.

5. Jeśli przedsiębiorstwo planowo deficytowe polepszy wynik w takim stopniu, że zamiast planowanej straty osiągnie zysk, wówczas zysk nie planowany, po odliczeniu dodatkowych odpisów na fundusz zakładowy, a przy rozliczeniu rocznym dodatkowych odpisów na fundusz rozwoju zgodnie z ust. 3 — podlega odprowadzeniu do budżetu; równocześnie następuje zwrot udzielonej dotacji na pokrycie strat po odliczeniu ewentualnych odpisów przewidzianych w ust. 3, gdy nie znajdują one pokrycia w osiągniętym zysku ponadplanowym.

6. Jeśli w wyniku ostatecznego rozliczenia rocznego okaże się, że w roku objętym rozliczeniem udzielono dotacji na pokrycie strat łącznie z dodatkowym odpisem na fundusz zakładowy oraz na fundusz rozwoju, o którym mowa w ust. 3 i 5, w kwocie nie wystarczającej, dodatkowa dotacja może być przyznana z funduszu rezerwowego zjednoczenia lub ministerstwa, po uprzednim przeprowadzeniu, o ile wystąpią straty ponadplanowe, szczegółowej analizy przyczyn powstania strat ponadplanowych i ustaleniu środków zmierzających do ich usunięcia.

7. Jeśli w wyniku ostatecznego rozliczenia rocznego okaże się, że w roku objętym rozliczeniem udzielono dotacji na pokrycie strat łącznie z dodatkowym odpisem na fundusz zakładowy oraz na fundusz rozwoju, o którym mowa w ust. 3 i 5, w nadmiernej wysokości, kwota nadmiernie udzielona podlega zwrotowi na dochód budżetu bądź na rachunek bankowy, z którego dotacja została udzielona.

8. Przepisy ust. 3—7 mają odpowiednie zastosowanie przy dokonywaniu ostatecznych rozliczeń za 1959 r.

§ 11. 1. Dotację podmiotową na utworzenie lub uzupełnienie środków przeznaczonych na fundusz zakładowy i rozwoju otrzymują również przedsiębiorstwa, które wskutek niskiego poziomu planowanego zysku (w razie niewprowadzenia systemu wyrównawczego cen) nie posiadają w dostatecznej wysokości środków na te fundusze.

2. W przedsiębiorstwach planowo deficytowych fundusz rozwoju powstaje z dotacji zjednoczenia na zasadach określonych przepisami § 25.

Rozdział 4.

Środki obrotowe.

§ 12. 1. Normatyw środków obrotowych przedsiębiorstwa powinien być pokryty środkami własnymi oraz pasywami stałymi, obejmującymi minimalny stan zobowiązań przedsiębiorstw wobec pracowników, z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz wobec dostawców i budżetu.

2. Minister Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem może dla poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw ustalić, że pokrycie normatywu środkami własnymi i pasywami stałymi ogranicza się do części tego normatywu, i zarządzić w związku z tym blokowanie na specjalnych rachunkach bankowych bądź przelanie zwolnionych z tego tytułu środków własnych przedsiębiorstw na dochody budżetu.

§ 13. 1. Planowane zmiany w wysokości normatywu środków obrotowych (wzrost lub zmniejszenie) przedsiębiorstwa ustala się we własnym zakresie, obowiązane są jednak

przestrzegać zasad normowania środków obrotowych określonych w przepisach, wydanych na podstawie § 34 ust. 1 pkt 2.

2. Na uzupełnienie własnych środków obrotowych przedsiębiorstwo przeznacza środki z funduszu rozwoju. Wysokość środków własnych przeznaczona przez przedsiębiorstwo powinna odpowiadać kwocie niezbędnej dla doprowadzenia stanu własnych środków obrotowych do poziomu odpowiadającego normatywowi środków obrotowych lub jego części, jeśli mają zastosowanie przepisy wydane na podstawie § 12 ust. 2.

3. Jeśli środki funduszu rozwoju nie starczą na uzupełnienie własnych środków obrotowych do wysokości określonej w ust. 2, przedsiębiorstwa mogą korzystać z kredytu bankowego na uzupełnienie normatywu.

4. Część funduszu rozwoju pozostająca po osiągnięciu pokrycia całości lub części normatywu (ust. 2) własnymi środkami obrotowymi z uwzględnieniem pasywów stałych podlega wpłacie na rachunek funduszu inwestycyjno-remontowego.

5. W razie zmniejszenia normatywu środków obrotowych zwolnione w tej drodze środki przeznacza się na fundusz inwestycyjno-remontowy przedsiębiorstwa.

6. W razie gdy normatyw środków obrotowych przedsiębiorstwa został ustalony na zbyt niskim poziomie niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, bank finansujący działalność eksploatacyjną może w granicach środków przekazanych z funduszu rozwoju na fundusz inwestycyjno-remontowy blokować odpowiednio nie zaangażowane kwoty na rachunku funduszu inwestycyjno-remontowego do końca roku.

§ 14. Nowo powstające przedsiębiorstwa, jak również przedsiębiorstwa uruchamiające nowe wydziały produkcyjne trzymają pierwsze wyposażenie we własne środki obrotowe związane z uruchomieniem lub rozszerzeniem produkcji od zjednoczeń ze środków otrzymanych od ministerstw w ramach sum przewidzianych na ten cel w budżecie.

§ 15. 1. Nadwyżki środków obrotowych na początek roku, wynikające z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za rok poprzedni, powiększają fundusz rozwoju przedsiębiorstwa.

2. Niedobory środków obrotowych na początek roku, wynikające z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za rok poprzedni, podlegają pokryciu z funduszu rozwoju przedsiębiorstwa bądź — na podstawie decyzji zjednoczenia — z jego funduszu rezerwowego. Niedobory te mogą być przejściowo finansowane kredytem bankowym.

§ 16. Jeśli w przedsiębiorstwie istnieje nadmiar środków obrotowych w ciągu roku (wskutek ustalenia normatywu na zbyt wysokim poziomie, nieprzestrzegania zasad rozliczeń lub z innych przyczyn) powodujący nieprawidłowe gromadzenie zapasów, zjednoczenie z własnej inicjatywy lub na wniosek banku może zarządzić zablokowanie części własnych środków obrotowych przedsiębiorstwa na odrębnym oprocentowanym rachunku bankowym na ściśle określony czas, nie dłuższy jednak niż do końca roku.

§ 17. Jeśli w przedsiębiorstwie, z wyjątkiem przedsiębiorstwa handlowego, powstaje nadwyżka środków obrotowych w związku z przeceną zapasów artykułów objętych urzędową zmianą cen, zjednoczenie może przejąć nadwyżkę tych środków pieniężnych na rzecz funduszu rezerwowego.

Rozdział 5.

Finansowanie inwestycji i remontów kapitalnych.

§ 18. Inwestycje scentralizowane finansowane są z dotacji budżetowych. Dotacja ta może być jednak przez Ministra Finansów zastąpiona środkami bezzwrotnymi w drodze odpowiedniego przelewu z rachunku scentralizowanego, o którym mowa w § 20.

§ 19. 1. Inwestycje zdecentralizowane i kapitalne remonty przedsiębiorstw są finansowane ze środków funduszu inwestycyjno-remontowego przedsiębiorstw.

2. Na finansowanie inwestycji zdecentralizowanych i kapitalnych remontów banki mogą udzielać kredytów podlegających spłacie ze środków funduszu inwestycyjno-remontowego.

3. Kwoty kredytów bankowych niezbędnych do finansowania inwestycji zdecentralizowanych — produkcyjnych o krótkim cyklu realizacji (do 1 roku), polegających na adaptacji, zakupie, montażu maszyn i urządzeń itp., a zapewniające zamortyzowanie własnych nakładów nie później niż w ciągu 3 lat od zakończenia inwestycji, będą określone w planach kredytowych na 1960 r. Kredyty te nie są objęte rozmiarami inwestycji zdecentralizowanych określonych w narodowym planie gospodarczym na 1960 r.

4. Szczegółowe zasady udzielania i spłaty kredytów bankowych na inwestycje zdecentralizowane ustali Minister Finansów.

§ 20. Fundusz amortyzacyjny przedsiębiorstw dzieli się na część podlegającą wpłacie na scentralizowany rachunek oraz na część przeznaczoną na fundusz inwestycyjno-remontowy przedsiębiorstw. Część funduszu amortyzacyjnego przeznaczona na fundusz inwestycyjno-remontowy wraz z pozostałościami na rachunku tego funduszu nie może być niższa od sumy kredytu inwestycyjnego przypadającego do spłaty w danym roku wraz z odsetkami, z uwzględnieniem potrzeb w zakresie kapitalnych remontów zaplanowanych na dany rok. Jeśli łączna suma, o której poprzednio była mowa, jest wyższa od całości funduszu amortyzacyjnego, na przedsiębiorstwo nie może być nałożony obowiązek wpłaty funduszu amortyzacyjnego na scentralizowany rachunek.

§ 21. 1. Fundusz inwestycyjno-remontowy przedsiębiorstw tworzy się z części funduszu amortyzacyjnego przedsiębiorstw zgodnie z § 20, z części funduszu rozwoju zgodnie z § 13 ust. 4 oraz z innych środków własnych przedsiębiorstw określonych na podstawie § 34 ust. 1 pkt 1.

2. Środki funduszu inwestycyjno-remontowego nie mogą być zużytkowane na inwestycje w zakresie budownictwa mieszkaniowego.

§ 22. 1. Jeśli środki funduszu inwestycyjno-remontowego przedsiębiorstw przekraczają ich potrzeby w tym zakresie, zjednoczenia mogą blokować część tych środków i wskazać bankowi inne przedsiębiorstwa, którym bank może udzielić kredytu na inwestycje zdecentralizowane lub na kapitalne remonty pod podkład sum zablokowanych.

2. W razie przekroczenia wartości kosztorysowej obiektu inwestycyjnego finansowanego w trybie inwestycji scentralizowanych, suma przekroczenia obciąża fundusz inwestycyjno-remontowy przedsiębiorstwa. W razie osiągnięcia oszczędności w stosunku do wartości kosztorysowej obiektu inwestycyjnego finansowanego w trybie inwestycji scentralizowanych, przewidziana jest zwolniona z tego tytułu część dotacji budżetowej na zwiększenie funduszu inwestycyjno-remontowego przedsiębiorstwa. Zasady powyższe dotyczą inwestycji scentralizowanych rozpoczętych po dniu 1 stycznia 1960 r. Wyjątki od powyższych zasad zostaną ustalone w trybie przewidzianym w § 34 ust. 1 pkt 1.

§ 23. Środki funduszy inwestycyjno-remontowych gromadzone są na specjalnych rachunkach bankowych w bankach finansujących inwestycje zdecentralizowane i kapitalne remonty przedsiębiorstw i podlegają oprocentowaniu.

DZIAŁ II.

GOSPODARKA FINANSOWA ZJEDNOCZEŃ

§ 24. 1. Zjednoczenia otrzymują środki przedsiębiorstw przeznaczone na wpłaty z zysku do budżetu i dokonują odpowiednich wpłat do budżetu centralnego, po wypłaceniu dotacji podmiotowych przedsiębiorstwom planowo deficytowym (§ 10), bezpośrednio lub za pośrednictwem właściwych ministerstw w zależności od sposobu powiązania ich z budżetem uchwalonym na rok 1960. Wpłaty z zysku od przedsiębiorstw rentownych i dotacje podmiotowe dla przedsiębiorstw planowo deficytowych ewidencjonowane są na odrębnym rachunku bankowym rozliczeń z budżetem.

2. Jeśli zbiorcze wyniki działalności gospodarczej przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniach (saldo strat i zysków) są zgodnie z założeniami planu ujemne, zjednoczenia otrzymują (w razie niewprowadzenia systemu dotacji przedmiotowych) kwoty niezbędne na wypłatę dotacji podmiotowych przedsiębiorstwom (§ 10) i na fundusz rezerwowy zjednoczenia. Dotyczy to również zjednoczeń, w których wyniki działalności gospodarczej przedsiębiorstw są wprawdzie dodatnie (suma planowanych zysków przedsiębiorstw rentownych jest wyższa od sumy planowanych strat przedsiębiorstw deficytowych), jednakże osiągnięty zysk nie wystarcza na pokrycie potrzeb przedsiębiorstw w zakresie funduszu zakładowego, funduszu rozwoju oraz na utworzenie funduszu rezerwowego.

3. W razie wprowadzenia systemu dotacji przedmiotowych mają zastosowanie przepisy § 8 ust. 2.

4. W razie wprowadzenia systemu wyrównawczego cen (§ 9) zjednoczenia pobierają dodatnie różnice cen od przedsiębiorstw i dokonują wpłat z tytułu ujemnych różnic cen na rzecz przedsiębiorstw. Rozliczenia w ramach systemu wyrównawczego cen ewidencjonowane są na odrębnym rachunku bankowym.

5. Jeśli w wyniku rozliczeń w zakresie systemu wyrównawczego cen na rachunkach bankowych, o których mowa w ust. 4, powstaną nadwyżki lub niedobory, podlegają one odprowadzeniu na fundusz rezerwowy zjednoczenia bądź pokryciu z tego funduszu.

§ 25. 1. Zjednoczenia określają planowany rozmiar funduszu rozwoju przedsiębiorstw (§ 3 ust. 1) na podstawie limitu ustalonego dla nich w ramach kwot ustalonych przy uchwalaniu budżetu.

2. Planowany rozmiar funduszu rezerwowego (§ 4) ustalają dla zjednoczeń ministerstwa w procencie od planowanej wysokości zysków przedsiębiorstw objętych zjednoczeniem w ramach kwot ustalonych przy uchwalaniu budżetu.

§ 26. 1. Fundusze rezerwowe zjednoczeń (§ 4) gromadzone są na specjalnych rachunkach (rachunek funduszu rezerwowego).

2. Fundusz, o którym mowa w ust. 1, tworzy się:

- 1) z części zysków przedsiębiorstw,
- 2) z dotacji podmiotowych,
- 3) ze środków pozostających na rachunku rozliczeń zjednoczeń po dokonaniu rozliczeń z budżetem,
- 4) z pozostałości środków przeznaczonych na utrzymanie zjednoczeń po zakończeniu roku (§ 28),
- 5) z innych środków określonych przez zainteresowanych ministrów w porozumieniu z Ministrem Finansów.

3. Fundusz rezerwowy może być przeznaczony na udzielenie dotacji lub zasiłku zwrotnego na następujące cele:

- 1) na pokrycie niedoboru środków obrotowych przedsiębiorstw na początku roku, o ile przedsiębiorstwa nie mają możliwości pokrycia tego niedoboru z własnych środków, a zjednoczenie uznaje potrzebę pokrycia tego niedoboru,
- 2) na dokonanie rozliczenia z budżetem z tytułu wpłat z zysku, jeśli środki pozostające do dyspozycji zjednoczenia będą niewystarczające,
- 3) na udzielenie gwarancji dla banków z tytułu udzielonych przez nie kredytów przedsiębiorstwom,
- 4) na pokrycie dodatkowych potrzeb finansowych przedsiębiorstw wynikłych wskutek przyjęcia przez przedsiębiorstwa wykonania zleconych im przez zjednoczenia, a nie przewidzianych w planach zadań produkcyjnych. W niezbędnych przypadkach zjednoczenia mogą otrzymać środki na ten cel od ministerstw w ramach dodatkowo przyznanych dotacji budżetowych w trybie przewidzianym obowiązującymi przepisami.

§ 27. 1. Poza środkami finansowymi, o których mowa w §§ 24, 25 i 26, zjednoczenia dysponują:

- 1) środkami na utrzymanie zjednoczeń,
- 2) środkami innych funduszy utworzonych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, gromadzone są na specjalnych rachunkach.

§ 28. 1. Źródłem utrzymania zjednoczeń są narzuty na koszty przedsiębiorstw. Łączna kwota narzutu dla wszystkich zjednoczeń w obrębie ministerstwa ustalona jest w bilansach dochodów i wydatków tego ministerstwa.

2. Narzuty, o których mowa w ust. 1, mają charakter kwotowy i nie ulegają zmianie wraz ze zmianą poziomu kosztów.

3. Z narzutów pokrywane są wydatki zjednoczeń.

4. Pozostałość środków przeznaczonych na utrzymanie zjednoczeń po zakończeniu roku podlega przelaniu na fundusz rezerwowy zjednoczeń.

§ 29. Zjednoczenia dysponują funduszem nagród, którego rozmiar uzależniony jest od wyników działalności podległych przedsiębiorstw. Zasady tworzenia, wysokość i sposób rozporządzania tym funduszem określają odrębne przepisy.

DZIAŁ III.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

§ 30. Minister Finansów może w uzgodnieniu z zainteresowanymi ministrami wprowadzić odstępstwa od zasad niniejszej uchwały w stosunku do przedsiębiorstw podległych poszczególnym ministrom lub w stosunku do określonych kategorii przedsiębiorstw.

§ 31. Przepisy §§ 2—23 dotyczą również przedsiębiorstw bezpośrednio podległych ministrom, z tym że przedsiębiorstwa te dokonują rozliczeń z budżetem za pośrednictwem ministerstw.

§ 32. 1. Minister Finansów na wniosek zainteresowanych ministerstw może zezwolić na tworzenie funduszu re-

zerwowego w ministerstwach z części funduszu rezerwowego zjednoczeń, na cele, o których mowa w § 15 ust. 2 i § 26 ust. 3.

2. Planowany rozmiar funduszu rezerwowego ministerstwa ustala Ministerstwo Finansów w procencie od planowanej wysokości funduszy rezerwowych poszczególnych zjednoczeń.

§ 33. Uchwała niniejsza nie narusza przepisów uchwały nr 45 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1958 r. w sprawie zasad i trybu wprowadzenia nowej organizacji w budownictwie (Monitor Polski Nr 16, poz. 99).

§ 34. 1. Minister Finansów może wydawać w uzgodnieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów dla całej gospodarki narodowej:

- 1) szczegółowe przepisy o finansowaniu inwestycji i remontów kapitalnych,
- 2) przepisy dotyczące sposobu tworzenia funduszu statutowego w przedsiębiorstwach, normowania środków obrotowych oraz ustalania pasywów stałych,
- 3) przepisy dotyczące trybu rozliczeń przedsiębiorstw, zjednoczeń i ministerstw z budżetem,
- 4) szczegółowe przepisy dotyczące systemu finansowego zjednoczeń,
- 5) szczegółowe przepisy dotyczące weryfikacji zysków i strat, stosowania regresji w razie osiągnięcia wyników ponadplanowych oraz zasad rozliczeń w razie niezatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych.

2. Upoważnia się Ministra Finansów do wydawania szczegółowych przepisów dotyczących wykonania przepisów niniejszej uchwały.

3. Upoważnia się Ministra Finansów do ustalania stawek procentowych wpłat z zysku do budżetu i odpisów na fundusze oraz do dokonywania w ciągu roku w porozumieniu z właściwym ministrem zmian tych stawek i odpisów w uzasadnionych przypadkach, a w szczególności w razie zmian cen, plac, marż handlowych i zmian organizacyjnych.

4. Upoważnia się Ministra Finansów do rozciągnięcia w uzgodnieniu z zainteresowanymi ministrami przepisów uchwały na przedsiębiorstwa podległe innym ministrom poza wymienionymi w § 1, z dostosowaniem do specyfiki tych działów.

§ 35. Do czasu wydania przepisów, o których mowa w § 34, zachowują moc obowiązującą dotychczasowe przepisy wydane na podstawie § 36 uchwały nr 392 Rady Ministrów z dnia 13 października 1958 r. w sprawie zasad podziału zysku, różnic wyrównawczych, pokrywania strat, finansowania środków obrotowych, inwestycji i kapitalnych remontów w przedsiębiorstwach przemysłu oraz zasad gospodarki finansowej zjednoczeń przemysłu na 1959 r. (Monitor Polski Nr 88, poz. 491), jeśli nie są sprzeczne z uchwałą.

§ 36. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1960 r.

Prezes Rady Ministrów: w z. P. Jaroszewicz

Załącznik do uchwały nr 17 Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 1960 r. (poz. 61).

TABELA

stawek zmniejszenia odpisów na fundusz rozwoju od sumy polepszenia faktycznych wyników (zysków bądź strat) w stosunku do wyników planowanych (§ 3 ust. 2 i 3 oraz § 10 ust. 3 i 4 uchwały). **)

Polepszenie wyników faktycznych wynikających z rocznego sprawozdania finansowego w stosunku do planowanych	Zmniejszenie odpisów na fundusz rozwoju od polepszonych wyników w stosunku do planowanych o **)
od 0% do 3% *)	—
ponad 3% do 10%	10%
ponad 10% do 20%	20%
ponad 20% do 30%	30%
ponad 30% do 40%	40%
ponad 40% do 50%	50%
ponad 50%	60%

*) Nie dokonuje się zmniejszenia odpisów także w przypadku, gdy polepszenie wyników przedsiębiorstwa wynosi mniej niż 1% w stosunku do kosztu własnego zrealizowanej produkcji.

**) Zmniejszenie odpisów stosuje się w odpowiednim procencie od kwoty funduszu rozwoju przypadającego od sumy polepszenia. Np.:

A. W przedsiębiorstwie rentownym (po odliczeniu funduszu zakładowego) plan przewiduje zysk w kwocie zł 100, odpis na fundusz rozwoju zł 50, czyli 50%. Według sprawozdania finansowego przedsiębiorstwo osiągnęło zysk w kwocie zł 140, polepszenie wyniku wyniosło zatem 40%. Na fundusz rozwoju od polepszonego wyniku przypada bez degressji zł 20, tj. 50% od kwoty 40 zł. Ponieważ przy polepszeniu wyników o 40% zgodnie z tabelą degressja wynosi 40%, a więc na fundusz rozwoju przypada zł 12, tj. 60% od kwoty 20 zł.

B. W przedsiębiorstwie deficytowym:

- 1) plan przewiduje stratę w kwocie zł 100 i dotację na straty w kwocie zł 100; według sprawozdania finansowego przedsiębiorstwo wykazało stratę w kwocie zł 70, polepszyło więc wynik o 30%; zgodnie z § 10 ust. 3 uchwały za podstawę przy ustalaniu funduszu rozwoju bierze się 40%, czyli zł 12; zgodnie z tabelą degressja przy polepszeniu wyników o 30% wynosi 30%, a więc na fundusz rozwoju przypada zł 8,40, tj. 70% od kwoty 12 zł; dotacja do zwrotu wynosi zł 21,60;
- 2) plan przewiduje stratę w kwocie zł 100 i dotację na straty w kwocie zł 100; według sprawozdania finansowego przedsiębiorstwo osiągnęło zysk w kwocie zł 50, polepszyło więc wynik o zł 150, czyli o 150%; za podstawę przy ustalaniu funduszu rozwoju bierze się 40%, czyli zł 60 (40% od kwoty 150 zł); zgodnie z tabelą degressja przy polepszeniu wyników powyżej 50% wynosi 60%, a więc na fundusz rozwoju przypada zł 24; dotacja zaś do zwrotu wynosi zł 100.

***) Odpisy na fundusz rozwoju oraz na fundusz rezerwowy w przypadkach, gdy podlegają one degressywnemu zmniejszeniu, należy ustalać w taki sposób, aby odpisy od zysku, wykazanego w sprawozdaniu finansowym, nie były niższe od odpisów, jakie by przysługiwały, gdyby osiągnięto polepszenie wyników w najwyższej wysokości, przewidziane w granicach poprzedniego stopnia skali podanej w tabeli.